

Of Cuba een van de volgende doelwitten wordt van de oorlog van Bush tegen het terrorisme (en het kwaad in het algemeen) valt nog te bezien, maar het is duidelijk dat Washington de huidige oorlogssfeer gebruikt om de druk op Cuba verder op te voeren. De EU heeft zich daar met haar sancties bij aangesloten. Voor links en de anti-oorlogsbeweging stelt zich de vraag hoe de solidariteit met de Cubanen te organiseren.

Terwijl de Cubaanse revolutie, vooral door de gevolgen van de misdadige blokkade van de kant van de VS, maar ook door eigen fouten en zwakheden veel van haar glans heeft verloren, wordt de solidariteit met Cuba in Nederland overheerst door mensen waarvoor solidariteit alleen maar in een blinde onkritische vorm lijkt te kunnen bestaan. In de georganiseerde solidariteitsbeweging wordt de dienst vooral uit gemaakt door bewonderaars van de voormalige Sovjetunie die sinds de teloorgang van de USSR al hun affectie richten op Castro en zijn regime.

Toch is de beweging van Castro geen traditionele (stalinistische) communistische partij. Dat is ze ook nooit geweest. De traditionele, op Moskou georiënteerde CP van Cuba verzette zich indertijd met hand en tand tegen de revolutionaire strijd van Castro en Guevarra, en de leider van de oude CP Aníbal Escalante werd in 1962 door Castro zelf uit de inmiddels gefuseerde partij gezet wegens machtsmisbruik (en vertrok naar Moskou). Che Guevara, zelf verre van een kritiekloze bewonderaar van de USSR en het Oostblok, was degene die de trotskist Ernest Mandel naar het eiland haalde om te adviseren over de te voeren economische politiek.

Heilstaat

Er is alle reden om bewondering te hebben voor de manier waarop het revolutionaire Cuba al 44 jaar stand houdt. Maar de opvatting dat Cuba het onbevleete socialistische ideaal vertegenwoordigt en dat iedereen die op welk punt dan ook kritiek heeft, daarmee een vijand van Cuba en van de revolutie wordt is absurd. Het hele idee dat er op een klein eiland voor de Amerikaanse kust, omringd door een zee van haat en vijandigheid, met elf miljoen inwoners een socialistische heilstaat zou kunnen worden opgebouwd is geen karikatuur van het marxisme, maar de omkering daarvan.

Er zijn allerlei aspecten in het hedendaagse Cuba die een voorbeeld zijn voor wat een breuk met het imperialisme en een socialistische oriëntering ook voor een klein voormalig derde wereldland kan betekenen: de ongekend hoge levensverwachting (75 jaar), de hoge scholingsgraad van de bevolking, de uitstekende gezondheidszorg enzovoort. Ook de internationale opstelling van Cuba, de solidariteit met de bevrijdingsstrijd in vele delen van de wereld, is voor ons een stimulans en reden tot bewondering.

Maar voor kritiekloze bewondering is geen plaats. Daarmee zouden we Cuba en de Cubanen maar vooral ook het beeld van het socialisme onrecht aandoen.

Zelfbeschikking

De basis voor de solidariteit met Cuba en de revolutie ligt in het zelfbeschikkingsrecht. Het recht dat de Cubanen hebben om zelf in vrijheid hun eigen ontwikkeling te bepalen. Het recht dat ze hadden en hebben om te breken met de buitenlandse overheersing en inmenging. En - zouden we daar aan toe kunnen voegen - het recht om grote en kleine fouten en vergissingen te maken.

Daarom keren wij ons ook ondubbelzinnig tegen de sancties die nu door de EU genomen zijn tegen Cuba. Als er reden is voor Europa om zich zorgen te maken over de schending van de mensenrechten op Cubaans grondgebied, dan in de eerste plaats over de schendingen op de Amerikaanse militaire basis Guantánamo waar honderden gevangenen van de Afghanistan oorlog zonder proces, en zonder aanklacht gevangen worden gehouden. Wie dat niet aanklaagt en de Amerikaanse oorlogen in Afghanistan en Irak ondersteunt heeft weinig recht om zich te keren tegen de manier waarop Cuba met zijn dissidenten omgaat.

Castro of de Cubanen?

Contributed by Willem Bos
woensdag, 23 juli 2003 -

Een solidariteitsbeweging die Cuba onvoorwaardelijk steunt tegen de imperialistische agressie heeft dat recht wel. Een solidariteitsbeweging die werkelijk iets uit wil maken, die werkelijk een rol wil spelen in het bestrijden van de Amerikaanse blokkade, de Europese sancties en de voortdurende militaire dreiging, zal een open en brede solidariteitsbeweging moeten zijn, die kritiek niet uit de weg gaat. De opbouw van een dergelijke beweging is nu urgenter dan ooit.